

Arvoisat vastaanottajat,

Espoon kaupunkisuunnittelulautakunta käsittelee tänään selvitystä Kalajärven asemakaava-alueiden (Kalajärvi II ja Kalajärvenkalliot) lähtökohdista sekä alueiden alustavaa maankäyttösuunnitelmaa.

Espoon ympäristöyhdistys sai vasta pari päivää sitten käyttöönsä Kalajärvenkallioiden asemakaava-alueen vuonna 2005 tehdyn luontoselvityksen. Kalajärvi II:sen virallisiin luontoselvityksiin emme ole saaneet mahdollisuutta tutustua, kuten ei myöskään usean konsultti- ja arkkitehtitoimiston laatimaan selvitykseen, jonka pohjalta alueen maankäyttösuunnitelmia aiotaan viedä eteenpäin.

Espoon ympäristöyhdistyksen puolesta haluaisimme silti tuoda lautakunnan tietoon muutamia kaava-alueiden luontoarvoihin liittyviä seikkoja, jotka vaikuttavat siihen, missä laajuudessa rakentamista alueelle voidaan kestävästi suunnitella.

VALTAKUNNALLISESTI TÄRKEÄN METSÄEKOLOGISEN YHTEYDEN TURVAAMINEN

Kaava-alueiden halki kulkee valtakunnallisesti tärkeä metsäekologinen yhteys, joka yhdistää Nuuksion järviylängön Espoon ja Vantaan rajaseuduilla sijaitsevaan Vestra-Petikon noin 25 neliökilometrin laajuiseen luonto- ja virkistysaluekokonaisuuteen.

Näiden kahden valtakunnallisesti arvokkaan luonto- ja viheralueen välinen metsäekologinen yhteys on kapein ja siten haavoittuvuin juuri Kalajärven kohdalla. Ekologisesti laadukkaiden, suhteellisen luonnonmukaisien tai muuten arvokkaiden metsien vyöhyke kulkee Tremanskärin suojelualueelta lounaaseen Vihdintien ylitse (rajoittuen välittömästi Kalajärventien ja Kalajärvenrannan nykyiseen asutukseen). Siirryttäessä lounaaseen metsäekologinen yhteys yhtyy laajuutensa ja luonnontilaisuutensa vuoksi itsessään arvokkaaseen Kalajärvenkallioiden kallioalueeseen. Tästä metsäekologinen yhteys jatkuu Röylän peltojen ja Luukinjärven välisen metsäisen yhteyden kautta länteen kohti Nuuksion ydinalueita.

Nykyisen laadukkaan metsäekologisen yhteyden säilyttäminen toimivana Kalajärven ”pullonkaulassa” vaatisi Tremanskärin lounaispuolelta alkunsa saavan ja Kalajärvenrannan luoteispuolelle jatkuvan metsäalueen säilyttämistä kokonaan rakentamattomana sekä intensiivisimpien metsänhakkuiden ulkopuolella. Tämä asettaa selkeitä rajoitteita sekä Kalajärvi II:sen että Kalajärvenkallioiden alueen maankäytölle.

Kaava-alueiden metsistä

Espoon ympäristöyhdistys on viime vuosina tehnyt omia metsä- ja lajist selvityksiä kaava-alueilla. Näiden selvitysten pohjalta on muun muassa hahmottunut se, että Kalajärven alueella on säilynyt runsaasti luonnonmukaisia ja luonnontilaisen kaltaisia kallio- ja kangasmetsiä, joilla on merkitystä muun muassa lahupuuston sekä niistä riippuvaisen vaateliaan ja uhanalaisen lajiston kannalta. Erityisen arvokkaita metsiä ja soita löytyy Kalajärvi II:sen alueelta Tremanskärin eteläpuolelta (Kortesmäen luoteispuolelta) sekä Kalajärvenkallioiden alueelta.

Kalajärvenkallioiden alueella on säilynyt huomattavan laaja luonnontilaisen kaltaisten kalliometsien, näihin liittyvien vanhempaa havumetsää kasvavien rinnemetsien sekä muutaman luonnontilaisen suon muodostama luontokokonaisuus. Arvokkaan luonnonmukaisen alueen pinta-ala on lähes 50 hehtaaria, joten sillä on jo pelkän kokonsa vuoksi maakunnallista merkitystä.

Kalajärvenkallion asemakaava kattaa hieman yli kolmanneksen tästä arvokkaasta luonto- ja viheralueesta.

Kalajärvenkallioiden virallisessa luontoselvityksessä ei ole ymmärretty alueen olennaisimpia luonnonsuojelullisia arvoja. Luontoselvityksessä toistuu Espoon asemakaavojen luontoselvityksien yleisongelma. Luontoselvityksissä kiinnitetään maankäytön olennaisten luontovaikutuksien sijaan tautologisesti huomiota lähinnä muutamaan, karujen metsäalueiden arvottamisen kannalta toissijaiseen lajiin ja lajiryhmään (liito-orava, lepakot, linnusto). Lisäksi luontoselvityssä ei tunnisteta alueella olevia selkeitä lahoppuuston ja luonnontilaisen kaltaisten metsien suojeluarvoja. Sen sijaan selvityksessä kiinnitetään erityistä huomiota vain metsälain 10 §:n mukaisien pienialaisten elinympäristöjen esiintymiseen. Valittu ja Espoon muissakin luontoselvityksissä toistuva, luontoarvoja vain valikoivasti tunnistava kartoituskäytäntö johtaa siihen, että Kalajärven kaava-alueiden olennaisista luontovaikutuksista ei ole käytössä riittävästi tietoa.

Kalajärvenkallioiden kaltaisella alueella huomattavasti metsälakikohteiden rajaamista (joka kuuluu metsätalousalueiden käytön säätelyyn) tärkeämpää olisi kiinnittää huomiota siihen, että alueella on laajasti luonnontilaisen kaltaisia kallio- ja havumetsiä sekä monin paikoin merkittävästi lahoppuuta. Alueelta on myös löytynyt huomattavia määriä uhanalaista ja vaatealiasta lahottajalajistoa.

JATKOTOIMENPITEET

Espoon ympäristöyhdistys toivoo kaupunkisuunnittelulautakunnalta malttia alueiden kaavoituksessa. Kalajärven alueen suhteen ei pitäisi tehdä samoja virheitä kuin Näkinmetsän kaavoituksessa. Eli toivomme, että kaupunkisuunnittelulautakunta ei tässä vaiheessa tee selvästi puutteellisten pohjatietojen ja riittämättömien selvitysten vuoksi linjauksia, joita myöhemmin kadutaan. Tällaisia linjauksia ovat muun muassa alustavat sitoutumiset tarkkoihin asukaslukuihin.

Espoon ympäristöyhdistys kokoaa lähiviikkoina yhteen omat alueita koskevat luonto- ja lajistotietonsa ja toimittaa ne kaupunkisuunnittelulautakunnan ja alueen kaavoituksesta vastaavien tahojen käyttöön. Olemme myös valmiita näkemystenvaihtopalaveriin alueiden kestävästä maankäytön suunnittelusta. Vastineeksi toivomme mahdollisimman pikaisesti yhdistyksen käyttöön Kalajärven asemakaava-alueiden suunnitelmat-selvitystä sekä Kalajärvi II:sen luontoselvitystä.

Espoon ympäristöyhdistyksen puolesta,

Pirjo Itkonen
hallituksen jäsen